

NGƯỜI ĐI TÌM TRÁI TIM THẤT LẠC

Nguyễn Thiếu Nhẫn

Ngày xưa, thuở đất trời còn là một khối hỗn mang, trời còn cúi xuống gần đất bằng những sợi mây trắng như tơ nồn và đất còn cố vươn lên để phù hợp với trời bằng những ngọn núi mù sương.

Ngày ấy, trời đất hồng hoang còn đầy rẫy những linh vật rong chơi trong một mùa Xuân miên viễn. Ngày ấy, rồng thiêng còn vượn mình múa vút trên trời không, đàn phượng hoàng còn xòe đôi cánh múa trong rừng phượng trúc và những con kỳ lân ngọc thạch còn lăn mình đùa rờn trên triền đá lở. Chốn bình nguyên cỏ mượt hàng đàn rùa vàng còn thỏa thuê uống sương trong những đêm nguyệt bạch.

Ngày ấy, còn được truyền tụng rằng cỏ cây sinh vật đều biết nói, nhưng chúng và cả con người thời đó đều không dùng ngôn ngữ như chúng ta bây giờ mà là một thứ ngôn ngữ của cảm thông. Một thứ âm nhạc sinh ra do sự hòa hợp của đất trời, một thứ âm nhạc mang mang trong trời, trong đất, trong gió, trong mưa.

Và ngày ấy có một người khổng lồ không tim.

Người khổng lồ được cấu thành từ những tinh túy của đất trời. Chàng cao, lồng lộng như trời cao, hùng vĩ thăm thẳm như hàng cổ thụ quây quần với dưới vai chàng. Mái tóc chàng bông bênh xanh mượt như một loài rong biển, những buổi chiều chàng đi trong gió, lồng lộng mái tóc chàng bay, những ngọn tóc rong xanh lòa xòa trước trán làm dịu đi ánh mắt tinh cầu rực lửa.

Những lúc đó đất trời bỗng như chùng xuống, không gian bỗng đượm đầy tiếng nhạc, chim chóc côn trùng cất tiếng hát. Những lúc đó đất trời bỗng như chùng xuống, không gian bỗng đượm đầy hương thơm, cội cây già đâm lộc mới, bụi cỏ dại chợt đơm hoa.

Nhưng không phải lúc nào không gian cũng tấu nhạc, cũng đượm hương. Người khổng lồ không tim, nên nào rung động trước những dào dạt của đất trời, người khổng lồ không tim, nên nào bùi ngùi theo cái bùi ngùi của vạn vật. Chàng sống hoàn toàn với thiên tính hoang dã của mình, không suy nghĩ, không băn khoăn, không bùi ngùi, không xúc động. Chàng có một sức mạnh vạn năng, nên khi đất trời dạt dào thôi thúc, chàng tát cạn suối, xô ngã rừng, chàng đập đá núi cả, lấp bằng sông sâu. Thật tự nhiên, thật dửng dưng.

Những lúc đó đất trời thôi còn vang tiếng nhạc, thôi còn đượm hương thơm, chim chóc côn trùng thôi hát, cỏ cây thôi đơm bông, rừng cây rũ lá lướt thướt.

Nhưng trời không buồn, nhưng đất không buồn, chim muông dã thú không buồn và người cũng không buồn.

Bởi buồn vui là những tình cảm tạo thành do kinh nghiệm và bị ràng buộc trong phạm trù diễn đạt của tri giác, của ngôn ngữ. Mà trời đất có bị có bị ràng buộc gì đâu, con người đã có ngôn ngữ gì đâu, nên con người không bị vướng mắc vào những tình cảm đó.

Người khổng lồ khi nghe trong lòng đất những sôi sục, người khổng lồ tàn phá thấy không những thất bại của ngôn ngữ, làm sao diễn đạt được mức cảm thông tuyệt vời giữa trời và người, chim muông cỏ cây cảm nhận được những bưng bưng trong trời đất, trong người khổng lồ nên thôi đi những tiếng hát, nên thôi đi động tác sinh tồn. Buông rời giác quan, bỏ đi những sinh hoạt thường nhật, để sống trọn một chu kỳ của trời đất. Thật an nhiên, thật tự tại, không vướng mắc lo âu, vui buồn.

Tất cả đều mông lung như trời, tất cả đều sâu đậm như đất và tất cả đều khoái hoạt như gió mây.

Tất cả không có một cái gì trói buộc nên biển sâu, núi cao, nên cỏ cây lừng lững, nên chim muông dã thú đầy đầy hung vĩ. Tất cả đều sống không khuôn phép nên con người cũng mông lung như trời, lừng lững như cỏ thụ, hùng vĩ và man dã như muông thú, sống và chết như ngày và đêm.

Những đứa trẻ sinh ra khi trời rạng sáng, không tiếng khóc, không tiếng cười, không ai buồn vui vì trời sáng một ngày mới bắt đầu và đời người cũng bắt đầu. Thế thôi. Và người ta chết đi trong đêm, ngày tắt và người làm hết một chu kỳ đời sống nên chết đi, lẳng lẳng thoải mái mà chết đi. Thế thôi!

Và người khổng lồ không tim đã kinh qua đã kinh qua cuộc đời an nhiên tự tại trong thế giới êm đềm đó đã biết bao nhiêu lần trăng lên.

Một ngày kia, khi những sợi nắng đầu tiên trải dài trên vạn vật báo hiệu một ngày mới bắt đầu và đời người cũng bắt đầu. Ánh nắng viền vàng trên triền núi, vượt ve những cánh lá non, chảy loang loáng theo thân cây cỏ thụ, men xuống ôm ấp bờ suối nhỏ. Ánh nắng bão hòa trong nước thành một dải lụa vàng óng, vờn quanh những tảng đá xanh mướt rong rêu, đem ngọt ngào nồng ấm đến cho muôn vật. Và bên bờ suối nhỏ, giữa thảm cỏ xanh ánh lên màu vàng của nắng, người khổng lồ thấy một vật gì lóng lánh, một giọt sương đêm còn sót lại trên lá cỏ, một mảnh bạch ngọc ngời lên trong nắng. Chàng cúi xuống...

Cỏ hoa bỗng nở rộ, cây cối bỗng vươn mình, chim muông bỗng ríu rít. Trời đất đầy hương hoa và những âm thanh cuống quít của chim chóc côn trùng, của những dòng nhựa ầm chảy dào dạt trong thân cây, trong cành lá. Không gian thật trong làm người khổng lồ nghe rõ từng nụ hoa nứt cánh, nghe rõ từng tiếng sột soạt của con sâu đất chui mình khỏi lớp vỏ thiên thu thành ve sàu để ngợi ca ánh sáng. ...người khổng lồ bỗng nghe nhói đau trong lồng ngực nơi khoảng trống không tim của chàng.

Chàng thẳng thốt kêu lên:

- Ô, cô tiên bé!

Nàng tiên đang ngủ quên trên lá cỏ giạt mình mở choàng mắt. Mặt trời chợt như bốt chói chang, không khí trở nên mát rượi và như đượm đầy men rượu. Người khổng lồ thấy như ngất ngây say. Chàng khum tay nâng nhẹ nàng lên, thật nhẹ như sợ nàng sẽ tan loãng như sương trong tay chàng. Nàng rung rung đôi cánh trắng mỏng như hơi thở, chớp nhẹ hàng mi e ấp. Làn da trắng muốt như tuyết của nàng vương một màu hồng nhạt nhòa, đôi môi nàng như tươi thắm thêm.

Nàng nhẹ hé đôi môi thỏ thẻ trả lời câu hỏi âm thầm trong ánh mắt chàng khổng lồ.

Không gian không còn vang tiếng nhạc, vạn vật không còn dám cất tiếng hát, và thời gian đọng lại chết sững trên những nụ hoa mới nở được nửa chừng.

Nàng tiên một chiều đã bỏ quên thiên đường, rong chơi hạ giới và không còn muốn nhớ đường về.

Nàng thôi nói, ngược mắt nhìn chàng. Và không gian lại vang vang lời hát, thời gian sống lại mãi miết trôi, những nụ hoa nở trọn. Trong tiếng nhạc tung bừng của đất trời, trong tiếng ngợi ca của muôn loài, nàng tung đôi cánh múa khúc nghệ thường. Rồi nàng lại cất tiếng hát, chàng khổng lồ im lặng, chàng đã biến thành tượng đá. Những lời hát mật ngọt như ướp chàng trong tư thế đón nhận thiên sủng.

Chàng thấy mình như tan loãng, vạn vật cũng biến mất. Chỉ còn lại tiếng hát, tiếng hát một người hát cho chỉ một người để nhớ ngàn đời và hình như còn nữa, còn tiếng một nhịp tim đập thật khỏe.

Nàng đã thôi hát, tượng đá đưa tay lên ngực và thấy một con tim đang lớn dần trong đó.

Người khổng lồ bàng hoàng, chàng thấy mình cao hẳn lên, sức sống bùng bùng trong chàng, thân thể chàng như căng nứt, chàng tưởng như lồng ngực sẽ vỡ tung. Chàng cất tiếng hát.

Tiếng hát của chàng vang vọng trên đèo cao, vút trên muôn rặng núi, đưng đầy những trường mờ, lướt thướt trên sông sâu, trong suối biếc.

Nghe tiếng hát của chàng đàn ong rì rầm bay ra khỏi tổ đuổi theo nữ chúa, bướm vàng chớp cánh tìm đến bên những nụ hoa, đôi bồ câu thoi đi động tác rĩa lông, mớm cho nhau một con-sâu-âu-yếm...

Rồi trời đất giao hòa, mây trắng vuốt ve ấp ủ núi xanh, đất trời ca hát hoài hoài trong một mùa xuân vĩnh cửu.

Rồi bên người khổng lồ có nàng tiên cánh trắng.

Rồi trong người khổng lồ con tim lớn lên.

Người khổng lồ từ dạo đó, truyện được kể lại rằng, đã có nhiều đổi thay. Tiếng nói của chàng đã thôi đình tai, nhức óc. Những thôi thúc của đất trời không còn tạo trong chàng những phản ứng bạo cuồng, chàng thôi tát cạn suối, thôi xô ngã cây rừng, lấp bằng sông sâu.

Những thôi thúc của đất trời chỉ tạo trong chàng những nhịp tim bồi hồi. Theo những cụm nắng nở hoa trên đỉnh cây chàng cất tiếng hát. Theo trăng sao mờ hội trên thiên đình chàng cất lời ca.

Không gian lúc nào cũng đưng đầy mật ngọt, không gian lúc nào cũng đưng nồng hương thơm.

Thời gian như e dè không dám bước mau, không dám giẫm những bước chân vàng trên cỏ, trên hoa.

Để muôn loài ca hát. Để người người làm thơ.

Nhưng không phải là thứ thơ chết cứng trong ngôn từ, bị ràng buộc trong niêm luật. Mà là thứ thơ góp bằng gió, đan bằng mây, thấm đượm hương hoa, mênh mông như trời, hùng vĩ như cây rừng.

Chất thơ mang mang trong trời đất, thấm sâu vào tâm não, tan loãng vào huyết mạch người thơ, để rồi một hơi thở của người là gió, một hơi thở của người là hương. Người chớp mắt không gian bỗng dịu lại, người vung tay trời đất bỗng bùng bùng.

Đó là thơ đó. Thứ thơ không ngôn từ, xuất phát từ tâm não thăm thẳm của người thơ để ngợi ca một huyền nhiệm người tiên vừa mang xuống thế.

Nhưng rồi hội hoa cũng hết. Ngày vui cũng tàn.

Một chiều trời trở gió, nàng tiên nói tiếng già từ.

Người khổng lồ chết sững.

Không gian bỗng lạnh tanh. Loài chim co ro rũ cánh. Muông thú tìm chỗ ẩn thân. Cây rừng rung mình thay lá.

Thiên thu rồi đó sao!

Người khổng lồ nhìn nàng. Trời đất bỗng cuồng nộ, mây gió bỗng bùng bùng. Chàng đưa tay lên xẻ ngực, cấu đứt cuống tim. Và giữa những tiếng sét loạn cuồng, xen lẫn tiếng thời gian trốn chạy theo vó chân hải hùng của muôn loài, tiếng người khổng lồ trầm xuống, thật trầm.

- Vâng, nàng hãy ra đi...ta xin chịu nàng như vẫn chịu nàng. Nàng đến nên con tim này có trong ta. Nó là của nàng vậy nàng hãy nhận lấy.

Nàng tiên cánh trắng bỏ đi không nhận trái tim hồng.

Và trên đôi tay tượng đá của chàng khổng lồ trái tim mọc cánh bay đi biên biệt.

Rồi người khổng lồ chết đi. Rồi từ đó, đất trời có mùa Thu. Rồi từ đó, muôn loài biết đến hải hùng. Và cũng từ đó, loài người biết đến than khóc, biết đến đau thương, biết đến khắc khoải.

Từ đó loài người cứ thắc mắc hoài về nguyên do cái chết của người khổng lồ.

Có người cho rằng chàng đã chết vì trái tim bị bứt khỏi lồng ngực. Nhưng có người lại bài bác cho rằng trước kia người khổng lồ vẫn sống, dầu không tim.

Cho đến một hôm có một ẩn sĩ qua làng, được hỏi về điều này, người nói:

- Người khổng lồ đã chết không phải vì đã bứt trái tim khỏi lồng ngực, trước đó dầu không tim chàng vẫn chẳng sống đó sao. Người khổng lồ đã chết vì cái-ý-thức-về-khoảng-trống-trong-tim. Cái khoảng trống mà chàng không hề nhận biết vì chưa từng được lấp đầy.

ĐOẠN KẾT CỦA HUYỀN THOẠI

Em yêu dấu,

Thoắt đã mười năm. Cho vừa cuộc bể dâu. Mười năm. Thời gian cần và đủ để có thể lãng quên đến độ dừng dừng cho những mối tình nồng nàn nhất của thế nhân. Nhưng mười năm không là gì đối với mối tình của chúng ta. Anh và em thuở đó. Mười năm. Chỉ đủ cho anh thôi vấp vấp khi kể lại chuyện tình yêu thứ nhất cũng là tình yêu cuối. Chỉ là mười mùa Xuân cho em may áo mới. Cho hoa đào rơi. Chỉ là mười năm anh ôm cô đơn leo lên cành bưởi. Rưng rưng khóc người. Mười năm. Cho anh chợt nhớ gương mặt thánh thiện với một chút gì thi sĩ trong em đã làm anh nhưng nhớ khắp bốn phương trời. Chỉ là thời gian vừa đủ đọng đầy nỗi buồn trong đôi mắt người thiếu nữ xinh đẹp là em, làm mòn rữa một ít tin yêu vốn không là bao nơi anh. Cho anh thấy rõ hơn bao giờ hết đời sống cần phải có đôi cánh để chuyên chở những ước mơ. Dù biết những ước mơ đó rồi sẽ vỡ tan khi chạm mặt với đời sống thực tế như bọt nước rồi vỡ tan khi chạm với mặt đường. Mười năm. Chỉ là thời gian cho những cội thông già trước sân trường ngày xưa bây giờ cổ thụ. Chỉ là mười năm anh xuôi ngược bên trời tư liễu, xót mình bể dâu. Chỉ là thời gian vừa đủ cho những ước vọng ngày xưa xa vời. Như mộng tưởng. Hàng cây trước sân trường ngày xưa anh vẫn gọi là "cây liễu tây" nhưng em nhất định không đồng ý bắt anh phải gọi là "cây mimosa ta" đã bao lần thay lá, cho tới bây giờ anh vẫn không biết gọi là cây gì. Cặp tình nhân đẹp nhất trong năm (bạn bè thuở đó đã chẳng bầu chúng ta là cặp tình nhân đẹp nhất trong năm là gì) bây giờ đã là cố nhân. Đã thật là lâu không ai còn ai ngồi ở bờ đá ven đường, nhìn dáng anh đi và nói rằng: "Dáng anh đi rất đẹp, em rất thích nhìn dáng anh đi" như em đã nói với anh, dạo đó. Cũng không ai mang mè sừng vào lớp học cho anh ăn và nói "mè sừng của người ta mang đến dạm hỏi" để anh phải bối rối bỏ đi mua thuốc hút, để sau đó người ta phải xin lỗi vì ngỡ là anh hờn giận. Anh cũng chẳng còn có dịp nào nói với ai câu nói: "Có người đến dạm hỏi anh, em có chồng, anh mừng cho em" để sau đó phải nhìn gương mặt người ta phụng phịu dỗi hờn. Đã mười năm anh không còn có dịp nào nếu có dịp chắc bây giờ anh cũng không còn có đủ can đảm cạo trọc đầu, đóng cửa nằm nhà vì em đã bỏ anh mà đi mất. Cũng chẳng có dịp nào anh ngồi thức trắng đêm viết những bức thư dài thương nhớ, nặng oán hờn trách móc, những bức thư dài hơn thương nhớ mười năm sau đọc lại vẫn băng khuâng, đã không bao giờ được gửi. Từ dạo đó.

Em yêu dấu,

Những điều em nghĩ về anh, tưởng tượng về anh thuở đó đã tạo trong em hình ảnh một người khổng lồ, là anh. Và em đã yêu anh qua hình ảnh người khổng lồ đó. Nhưng anh nào có biết gì đâu. Và khi nàng bỏ đi. Và khi chàng kịp nhận ra là chàng đã chết. Chết vì cái-ý-thức-về-khoảng-trống-trong-tim.

Vậy mà đã mười năm rồi đó. Mười năm dòng đời cuốn chúng ta đi. Mười năm em vượt lên làm thiếu nữ, bỏ lại sau lưng những ước mơ của tuổi học trò. Mười năm anh trôi theo khói lửa lan tràn của chiến cuộc, học cách sử dụng súng, dao thay cho những lời giáo khoa thư ngày trước. Thôi làm học trò để trở thành người lính chiến đấu để bảo vệ quê hương, bảo vệ những vườn khoai, nương sắn, những tiếng hát trên nương chiều, cảnh huyền hoặc của ánh trăng dãi bạc trên những khóm mọc lan phơi mình dưới sương khuya... Những báu vật thiêng liêng mà những lớp người cha chú chúng ta đã phải đổ không biết bao nhiêu mồ hôi và xương máu để bảo vệ suốt hai mươi năm qua.

Em yêu dấu,

Trong những ngày năm cùng, tháng tận này. Vào những lúc mà những hàng cây sù quanh trại lính nơi anh ở đang bắt đầu trút lá chỉ còn trơ lại những cành nhánh như những nắm tay cùi. Buổi sáng đã có những cô gái mặc áo lạnh ra đường trông thật vui mắt. Tháng Chạp cho trẻ em mơ ước những đồng tiền mừng tuổi. Cho những cô thiếu nữ hồng thêm đôi má. Đua nhau may áo mùa Xuân.

Khi mà cái lạnh teng teng thấm vào từng phân ly da thịt đang được sưởi ấm lại nhờ một vài ly rượu làm người ta nhớ tới gia đình và những kẻ thân yêu. Thôi thì hãy uống thêm một ly nữa cho vừa đủ ấm lòng. Nhớ làm gì nời bánh chưng đêm trừ tịch. Hãy quê đi những đồng tiền mừng tuổi, những câu chúc tụng đã từ lâu không được nhận. Thêm một ly nữa đi. Cho vừa quên đi những tràng pháo giao thừa đã nhiều năm nay được thay bằng tiếng súng. Để thấy là chẳng có nhằm nhòì gì ba cái hiểm nguy lẽ tẻ đang rình rập quanh mình. Và trong cái nồng say của men rượu, người ta lại mang kể cho nhau nghe những câu chuyện ngày xưa, những huyền thoại đã mất.

Câu chuyện trên vẫn được anh mang ra kể lại trong những giây phút giao mùa, bên ngoài bóng tối tràn ngập đất trời, khi có người bạn ép anh phải kể điều tâm sự.

Có điều chưa ai biết đoạn kết của huyền thoại là cho tới bây giờ trái tim thất lạc của chàng khổng lồ không tim vẫn còn bay hoải hoải trong cõi trời đất mang mang này. Bởi lẽ, cho đến bây giờ, vẫn chưa có nàng tiên cánh trắng nào đưa tay ra và níu lại.

Và cả em, em cũng chưa bao giờ biết anh là kẻ suốt đời đi tìm trái tim thất lạc của mình, phải không, hỡi em yêu dấu ?!

Sài Gòn, Việt Nam 1972
Nguyễn Thiếu Nhân